

JOUW DUINTUIN STAPPENPLAN

Wat leuk dat je met jouw Duintuin aan de slag gaat! Met een Duintuin geniet je van een sfeervolle tuin waar je trots op kunt zijn, die weinig onderhoud vraagt, en bijdraagt aan een gezonde bodem en schoon water in jouw omgeving.

Door jouw tuin te vergroenen met planten die van nature in Nationaal Park Zuid-Kennemerland voorkomen, help je vogels, ulinders, egels en andere kleine dieren aan extra leefruimte. Met dit stappenplan helpen we je graag op weg.

STAP 1: BEPAAAL JE TUINKLIMAAT

Leer jouw tuinklimaat kennen

Vangt jouw tuin veel of weinig zon? En is dat anders op verschillende plekken in de tuin? Maak een 'ranking' van de meest zonnige naar de meest schaduwrijke stukjes. Sommige plantensoorten kunnen slecht tegen de volle zon en anderen krijgen er juist geen genoeg van. Let ook op grote planten die al in je tuin staan: struiken en bomen kunnen veel licht wegvangen als ze in blad staan. Daar in de buurt kun je beter kiezen voor planten die houden van halfschaduw of schaduw.

Welke tegels heb je écht nodig?

Wist je dat betegeling invloed heeft op jouw tuinklimaat? Op zonnige dagen warmen tuintegels namelijk op en geven ze die warmte langzaam af aan de omgeving. Het resultaat: je tuintuin werkt in de zomer, als jij buiten wil relaxen, als een soort oven! In een betegelde omgeving is het al gauw een behoorlijk aantal graden warmer dan in een tuin met veel planten. Planten werken namelijk als een soort airco. Uit hun bladeren verdampt water en dit zorgt voor verkoeling van de lucht. Waar zie jij in jouw tuin mogelijkheden voor verkoeling?

Maak een plattegrond

Nu je weet hoeveel zon jouw Duintuin vangt en hoe je hem ongeveer wil indelen, is het handig om alvast een plattegrond te maken. Geef daarin de zonnige en schaduwrijke plekken aan en zet erin welke stukken beplant mogen worden. Teken ook alle andere onderdelen van je tuin, bijvoorbeeld bomen of struiken die er al staan, tuinmeubilair, een schuur of een vijvertje. Een tuin is nooit écht af, je kunt deze plattegrond later altijd nog wat aanpassen.

STAP 2: LEER JE BODEM KENNEN

Doe de donut-test

Wat voor bodemtype heb je in je tuin? Hier kun je zelf achter komen met de 'donut-test'! Heel simpel: Pak wat grond uit je tuin en maak het een beetje nat. Probeer vormpjes te maken. Begin met een bergje. Lukt dat? Maak dan een rolletje, daarna een hoefijzer en als laatste, als de grond dat aankan, een ring. Grond die niet verder komt dat een bergje, is zandgrond. Wordt het een rolletje, dan heb je silt (tussen zand en klei in) en hoe dichter je bij de ring komt, hoe kleiachtiger de grond is.

Wat kan wel en niet op jouw bodem?

De duinen in Nationaal Park Zuid Kennemerland zijn veelal kalkrijk. Maar in jouw tuin kan dat net wat anders zijn. Kalkrijk of kalkarm kun je bepalen met een simpele pH-test. Die koop je in het tuincentrum. Grof gezegd is een waarde tussen 4 en 5 kalkarm, 5-6 neutraal en 6-7 kalkrijke grond. De meeste tuinen hebben neutrale grond waar bijna alle planten goed op groeien.

Verwen het bodemleven

Je ziet ze niet, maar onder onze voeten leven heel veel organismen die samen zorgen voor een gezonde bodem waar planten goed op kunnen groeien. Om dit bodemleven rijk en levendig te houden, gebruik je geen bestrijdingsmiddelen of kunstmest en kies je voor planten met het 'Planetproof' etiket. Duintuinplanten voldoen hier natuurlijk ook aan! Wil je daarnaast onze vrienden in de bodem eens extra verwennen? Doe ze dan wat zelfgemaakte bladcompost cadeau. Dit maak je heel gemakkelijk door afgevalen blad nat te maken en een tijd in een zak met luchtgaatjes te bewaren.

➔ **Zelf bladcompost maken? Ga naar: www.ivn.nl/nieuws/blaas-dat-blad-niet-weg-maar-maak-zelf-bladcompost**

STAP 3: KIES JE PLANTEN

TIP

Welke planten staan er in je tuin?

Via de app ObsIdentify kun je gemakkelijk via een foto achterhalen wat voor soort planten er in je tuin staan. Misschien heb je zelfs al wat Duintuinplanten staan!

Zijn het planten die maar een jaar bloeien? Zijn het planten die zelfs in de winter groen blijven? Zijn ze inheems? Inheemse planten komen al eeuwenlang in Nederland voor en doen het daarom bij uitstek goed in jouw tuin. Daarom zijn alle Duintuinplanten inheems.

Maak een bloeikalender

Het liefst heb je een tuin met het hele jaar door planten in bloei. Voor jezelf, want het is mooi om te zien, maar ook voor bijen en vlinders die bloeiende planten als voedsel nodig hebben. Daarom zitten tussen de Duintuinplanten allerlei bloeiers voor het hele tuinseizoen. De vroege voorjaarsbloeiers zoals de wilg, zetten al snel de sfeer, soms zelfs al in februari. De eerste hommels

die ontwaken uit hun winterslaap komen hier graag op af. Het oranjetipje is een voorjaarsvlinder die de pinksterbloemen graag bevliegt. In de zomer staan veel planten in bloei. Geniet van de kleuren van alle bloemen en het leven door bijen, vlinder en zweefvliegen. En ook in de nazomer en vroege herfst zorgen we voor geur en kleur in jouw Duintuin. De bloemen van het knoopkruid bloeien door tot in september en maken vele insecten blij.

TIP Maak je eigen bloeikalender door op te schrijven wanneer de planten in je tuin, en de planten die je nog wilt toevoegen, bloeien. Zo krijg je zicht op bloeipieken én ontdek je in welke maanden je tuin nog wat meer kleur kan gebruiken.

Kopen, stekken, zaaien, ruilen

Waar komen planten vandaan? Nee, lang niet alleen maar uit het tuincentrum! Natuurlijk kun je bij een goed tuincentrum mooie planten kopen voor jouw Duintuin. Let dan wel goed op welke planten je kiest; het liefst inheemse plantensoorten die verantwoord gekweekt zijn. Deze passen goed in jouw Duintuin, zijn sterk omdat ze niet gehaat zijn opgekweekt en – heel belangrijk – zijn nooit behandeld met gif dat slecht is voor de bodem en insecten. Misschien nog wel leuker dan planten kopen, is het ruilen van zaden of stekjes met andere Duintuiniers bij jou in de buurt!

STAP 4: VERWELKOM OOK DIEREN

Denk eens als een dier

Een Duintuin is niet compleet zonder vogels, zoogdieren, insecten en amfibieën. Je staat er misschien van te kijken, maar voor al deze groepen dieren zijn tuinen een belangrijk leefgebied. Zeker Duintuinen, want die liggen dichtbij waardevolle natuurgebieden, waaronder het Nationaal Park waar de dieren soms vandaan komen. Zie je een bepaald dier graag in jouw Duintuin? Bijvoorbeeld een vlinder, zangvogel, vleermuis of egel? Denk je dan eens in hoe jouw Duintuin voor dat dier is. Is er genoeg te eten? Zijn er geschikte plekjes om te slapen? Staan z'n lievelingsplanten er? Zijn er voldoende schuilplaatsen? Maak het dieren naar de zin en ze weten jouw Duintuin vanzelf een keer te vinden!

Maak een rommelhoekje

Ben jij het ook zo zat om altijd maar naar de groenbak te lopen met afgevalven bladeren en snoeiafval? Mooi, want in jouw Duintuin mag je zo veel mogelijk hiervan lekker laten liggen! 'Plantenafval' is helemaal geen afval, maar juist heel waardevol voor de tuin. Egels, vogels, padden, bodemdiertjes, ze scharrelen allemaal maar wat graag tussen dorre bladeren en takken. Verzamel dit dus op een aangewezen plekje waar jij je er zelf niet aan stoort, bijvoorbeeld in een afgeschermd hoekje of onder de heg. Leg je het als een laagje tussen je planten in, dan ga je ook nog eens onkruid en uitdroging tegen.

Nu je jouw tuin beter hebt leren kennen – weet waar in je tuin zon en schaduw zijn, wat voor bodem je hebt en in welke maanden nog bloei ontbreekt – kun je in onze handige Duintuinenplantenlijst gericht planten voor jouw Duintuin uitkiezen. Je vindt de plantenlijst op jouwduintuin.nl

Weet wat er leeft

Ga eens lekker op onderzoek uit in je eigen tuin! Spit eens wat aarde om en kijk wat daar krioelt, loopt en beweegt. Kleine beestjes, pissebedden, larven van insecten, regenwormen: allemaal super goed voor jouw bodem en planten. Maar ook boven de grond zijn allerlei dieren te spotten. Insecten eng of vies? Welnee! Bekijk een hommelt, tor of zweefvlieg eens van dichtbij en je zult zien dat ook dit bijzondere en welkome tuinbewoners zijn. Wat je leert kennen ga je waarderen. En dan hebben we het nog niets een over de vogels die jouw Duintuin zullen bezoeken, ken je ze al bij naam?

STAP 5: ZORG VOOR VOLDOENDE WATER

Koester 'het blauwe goud'

Water is van groot belang voor Jouw Duintuin! Door de toenemende klimaatverandering, of te veel betegeling, is het vaak te droog of juist te nat in je tuin. Wees daarom zuinig met water en zorg dat jouw Duintuin genoeg water kan opslaan. Om dat te doen, koppel je de regenpijp af van het (gemengde) riool. Het water dat je op de manier opvangt, kun je bewaren in bijvoorbeeld een regenton of een kleine poel of vijver in je tuin. Een andere manier is om het opgevangen regenwater via een leiding of stroompje naar een plek in je tuin te brengen waar het makkelijk in de grond kan trekken.

Gebruik de bodem als spons

Planten zorgen ervoor dat de bodem meer regenwater kan vasthouden, als een soort spons. Staan in jouw Duintuin lekker veel planten? Dan kan hij beter tegen hitte, droogte en ook tegen hele natte periodes. Tegels en bouwzand zijn juist slecht: ze zorgen dat regen niet kan wegzakken in de grond en juist snel verdwijnt in het riool. Denk dus aan opsluitbanden of opstaande randen langs betegelde delen van je tuin, zo blijft het water bij de planten. Het is voor de 'sponswerking' van de bodem altijd beter om in plaats van tegels te kiezen voor alternatieve verharding zoals schelpen, grind of houtsnippers.

Geef de dieren ook een slokje

Dieren zijn net mensen. Als het erg warm is, zijn ook zij geholpen met wat extra's te drinken. Zet daarom hier en daar wat water voor ze neer. Doe dat bijvoorbeeld in schotels die vaak onder plantenspotten zitten. Die zijn ondiep, waardoor dieren er niet in verdrinken. In de zomermaanden is het wel handig om de schotels regelmatig te verversen, zodat muggen daar geen eitjes leggen. Zet de schotels tussen de planten, waar dieren beschutting vinden of als vogelbadje in de zon.

jouwduintuin.nl